

Nacionalni okvir kvalifikacija i obezbjeđivanje kvaliteta u obrazovanju

Novine objavljuje 'Nacionalni okvir kvalifikacija i obezbjeđivanje kvaliteta u obrazovanju' — projekat finansiran sredstvima Evropske unije iz Fonda za prepristupnu pomoć za Crnu Goru

Slavoljub Stijepović,
minister
prosvjete i nauke

Jasno određenje Crne Gore da, daljim razvojem i prilagođavanjem sistema, nastavi svoj put ka EU odražava se na sve segmente društva,

uključujući i obrazovanje. Projekat „Nacionalni okvir kvalifikacija i obezbjeđivanje kvaliteta u obrazovanju“, koji već 10 mjeseci pruža podršku sistemu obrazovanja u uspostavljanju Crnogorskog kvalifikacionog okvira i razvoju sistema obezbjeđivanja kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja, primjer je projekta koji omogućava realizaciju ciljeva zacrtanih strateškim dokumentima Vlade Crne Gore koja će pomoći naše dalje približavanje porodici evropskih zemalja.

Ekspertska podrška, razmjena iskustava, razvoj metodologija, podrška u pripremi zakonskog osnova za uspostavljanje i funkcionisanje Crnogorskog kvalifikacionog okvira, definisanje indikatora za praćenje kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja, razvoj kapaciteta zaposlenih, samo su neke od aktivnosti koje se, na ogromno zadovoljstvo crnogorskih učesnika, realizuju u okviru ovog Projekta.

Stoga želim da iskoristim prvo izdanje *Newsletter-a* da se zahvalim kompaniji WYG International i Starklajd univerzitetu iz Škotske na dosadašnjem trudu i ostvarenim rezultatima, ali i svim crnogorskim stručnjacima koji su uključeni u implementaciju ovog projekta na profesionalnom odnosu, uloženom trudu i energiji i spremnosti da zajedničkim naporima gradimo sistem koji će omogućiti vrednovanje znanja, vještina i kompetencija, bez obzira na mjesto i način njihovog sticanja, a koji će za osnovnu odrednicu imati kvalitet, bez kojega je nezamisliv sistem obrazovanja u 21. vijeku.

Janet Swanger,
vođa projekta

Zadovoljstvo mi je da predstavim prvi bilten za naš projekat koji se objavljuje da bi smo obilježili prvih 12 mjeseci projekta.

U ovom biltenu pokušali smo da dočaramo prirodu i nivo naših aktivnosti, trenutnu situaciju i pristup koji ćemo primijeniti u narednim mjesecima. Naravno da nije bilo moguće ovdje sve obuhvatiti, ali bar smo pokušali da naglasimo glavna dešavanja i aktivnosti - više informacija se može dobiti na upit.

U ime članova projektnog tima želim da zahvalim svima koji su doprinijeli da dodjemo dovdje. Unaprijed se radujemo nastavku saradnje u narednim mjesecima.

U ovom Biltenu:

- Prva faza razvoja Crnogorskog kvalifikacionog okvira (CKO) je završena
- Sljedeći koraci u pogledu Crnogorskog kvalifikacionog okvira – ostvarivanje ideje!
- Strategija obezbjeđivanja kvaliteta za Univerzitet Crne Gore
- Podsticanje umrežavanja među onima koji su uključeni u sektor visokog obrazovanja u Crnoj Gori
- Buduća dešavanja (okvirni datumi)

Ovaj projekat je finansiran iz fondova Evropske unije

Projekat sprovodi WYG International.

Stavovi izraženi u ovoj publikaciji ne odražavaju stavove Evropske unije

Nacionalni okvir kvalifikacija i obezbjeđivanje kvaliteta u obrazovanju

Novine objavljuje 'Nacionalni okvir kvalifikacija i obezbjeđivanje kvaliteta u obrazovanju' — projekat finansiran sredstvima Evropske unije iz Fonda za prepristupnu pomoć za Crnu Goru

Prva faza razvoja Crnogorskog kvalifikacionog okvira (CKO) je završena

Vizuelni identitet za Crnogorski kvalifikacioni okvir

Posljednjih 10 mjeseci su bili prepuni aktivnosti za one koji su bili uključeni u razvoj CKO-a. U septembru prošle godine formirana je radna grupa koja je trebalo da revidira postojeću "Strategiju za uspostavljanje Nacionalnog okvira kvalifikacija u Crnoj Gori" i koja je trebalo da obezbijedi dalje prijedloge u pogledu njegove strukture i formata. Članovi radne grupe su zastupali čitav dijapazon interesa Vlade, poslodavaca i zaposlenih. Prva faza njihovog rada skoro je završena; razvijeni su glavni elementi a urađen je i Nacrt zakona o Crnogorskom kvalifikacionom okviru.

Sastanak Radne grupe NQF u Poborima – Mart 2010.

Neke od glavnih smjernica u razvoju CKO-a podrazumijevaju:

- završetak faze konsultacija u vezi sa opisima nivoa za CKO;
- razvijanje konkretnih prijedloga o drugim elementima sistema CKO-a: Sistem prenosa crnogorskih kredita; vrste kvalifikacija i vrste diploma/sertifikata koji će se uključiti u okvir i institucije koje će ga podržavati;
- izradu 6 metodologija koje će podržati implementaciju CKO-a – koje takođe obuhvataju smjernice o tome kako će se odrediti nivoi postojećih i novih kvalifikacija, kako se opisuju nove kvalifikacije i jedinice učenja koje će se ubaciti u CKO, kao i kako se priznaje neformalno i informalno učenje;
- Analizu potreba za obukom za one koji će biti glavni akteri u razvoju i u implementaciji CKO-a;
- oko 15 sastanaka, aktivnosti za osposobljavanje i konsultacije sa članovima radne grupe za CKO i sa glavnim institucijama;
- osnivanje dvije planirane sektorske komisije za kvalifikacije koje će imati glavnu ulogu i koje će se postarati da razvijene kvalifikacije budu relevantne i dobro osmišljene.

CKO predstavlja dugoročan proces – on nije samo aktivnost IPA projekta. Njegov razvoj će zahtijevati promjenu u načinu na koji se kvalifikacije razvijaju i opisuju. Veći akcenat će se stavljati na rezultate učenja nego na to kako i gdje se učenje odvijalo. Tokom prethodnih mjeseci, organizovano je 15 zasebnih skupova i sastanaka za razne organizacije kako bi se doprinijelo podizanju svijesti o konceptu CKO-a i promjenama koje će on donijeti. Svi su bili usredsređeni na objašnjavanje opšteg koncepta i to kako će razvijanje CKO-a uticati na postojeći sistem i radne prakse.

Ovaj projekat je finansiran iz fondova Evropske unije

Projekat sprovodi WYG International.

Stavovi izraženi u ovoj publikaciji ne odražavaju stavove Evropske unije

Nacionalni okvir kvalifikacija i obezbjeđivanje kvaliteta u obrazovanju

Novine objavljuje 'Nacionalni okvir kvalifikacija i obezbjeđivanje kvaliteta u obrazovanju' — projekat finansiran sredstvima Evropske unije iz Fonda za prepristupnu pomoć za Crnu Goru

Crnogorski kvalifikacioni okvir - brošura

Za CKO je pripremljen i jedinstven vizuelni identitet, koji podrazumijeva poseban logo, obrasci i drugi vizuelni elementi. Promotivna sredstva se razvijaju isto kao i brošura o CKO-u za korisnike koja će se pustiti u opticaj u septembru. Započeli smo i rad na sistemu koji je zasnovan na web-u koji će omogućiti unaprijeden pristup informacijama o svim kvalifikacijama, provjeri i mogućnostima za učenje za sticanje svih kvalifikacija u CKO-u.

Sljedeći koraci u pogledu Crnogorskog kvalifikacionog okvira – ostvarivanje ideje!

Glavna faza implementacije CKO-a će početi u septembru. Ova faza ima tri glavna dijela:

- obuka i podrška onima koji će biti uključeni u ostvarivanje ideje – pogotovo za Centar za stručno obrazovanje, Zavod za školstvo, Ispitni centar i Ministarstvo prosvjete i nauke;
- usklađivanje kvalifikacija koje se trenutno mogu sticati pored CKO-a, odnosno dodijeliti im se ekvivalentni nivo – i to će se primijeniti na sve kvalifikacije na svih 8 nivoa okvira;
- revidiranje usklađenosti između trenutnih kvalifikacija i potreba tržišta rada u oblasti

građevinarstva i turizma, i davanje prijedloga za nove i revidirane kvalifikacije, kako bi se ispunile potrebe.

Za proces implementacije će biti potrebno vrijeme (prije godine nego mjeseci) ali važno je da je proces pokrenut. Za glavne institucije koje će raditi na implementaciji napravljen je program obuke i podrške. On kombinuje obuku sa primjenom metodologija za CKO za postojeće i nove kvalifikacije.

Članovi radne grupe NQF – seminar u Poborima

Ministarstvo prosvjete i nauke je formiralo sektorske komisije za kvalifikacije za sektore turizma i ugostiteljstva, građevinarstva i poljoprivrede. Sektorska komisija za poljoprivredu i veterinu će se oformiti prije septembra. Na jesen, ove komisije će početi sa radom (vidjeti buduća dešavanja) na revidiranju okvira kvalifikacija u svojim sektorima i davaće prijedloge za poboljšanja. Njihova uloga je presudna u obezbjeđivanju prikladnih kvalifikacija i obezbjeđivanju cjelokupnog raspona kvalifikacija kako bi se omogućilo priznavanje ishoda na svim nivoima učenja koji se odnose na dati sektor, od najjednostavnijih do najnaprednijih.

Nacionalni okvir kvalifikacija i obezbjeđivanje kvaliteta u obrazovanju

Novine objavljuje 'Nacionalni okvir kvalifikacija i obezbjeđivanje kvaliteta u obrazovanju' — projekat finansiran sredstvima Evropske unije iz Fonda za pretprijetnu pomoć za Crnu Goru

Sastanci za podizanje svijesti o CKO

Novi sistem zasnovan na web-u koji će svima olakšati pristup informacijama o CKO-u će se pilotirati na jesen. Na web sajtu www.cko.edu.me moći će se pristupiti informacijama o svim vrstama i nivoima kvalifikacija. Takođe će biti dostupne detaljne informacije o odobrenim organizatorima obrazovanja i informacije o vremenskom okviru i aranžmanima za provjeru. To će ukloniti potrebu za posjećivanjem brojnih pojedinačnih web sajtova kako bi se prikupile informacije o kvalifikacijama i obuci.

Strategija obezbjeđivanja kvaliteta za Univerzitet Crne Gore

Projektni tim je usko saradjujuci sa Univerzitetom Crne Gore pomagao da se razvije strategija za obezbjeđivanje kvaliteta za univerzitet. Ovo je važna aktivnost jer Univerzitet ima više od 20.000 studenata i obezbjeđuje najveći dio diplomaca za tržište rada. Strateško planiranje za obezbjeđivanje kvaliteta je od presudnog značaja za razvijanje kulture kvaliteta i

Projektni tim je usko saradjujuci sa Univerzitetom Crne Gore pomagao da se razvije strategija za obezbjeđivanje kvaliteta za univerzitet. Ovo je važna aktivnost jer

posvećenosti kontinuiranom poboljšanju na svim djelovima Univerziteta.

Jedna grupa entuzijasta sa Univerziteta i predstavnika socijalnih partnera je učestvovala u programu sastanaka, aktivnosti za obuku i radionice koji je bio pun izazova i uključivao:

- **Pet** dana sastanaka, diskusije i praktične aktivnosti za radnu grupu za strategiju za obezbjeđivanje kvaliteta;
- **Četiri** seminara za obuku o glavnim temama vezanim za obezbjeđivanje kvaliteta za cjelokupnu radnu grupu, i
- **Pet** radionica (o procedurama za obezbjeđivanje kvaliteta, indikatore učinka, finansiranje za kvalitet i o profesionalnom razvoju kadra za inovacije) za specijalizovane podgrupe;

Članovi Radne grupe za izradu strategije za osiguranje kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore – seminar u Miločeru

Polazna tačka je bilo razmatranje mjere u kojoj se trenutni sistem Univerziteta bavi preporukama za "Standarde i smjernice za obezbjeđivanje kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja". Diskusije su pomogle da se napravi pregled i razjasni misija, vizija i ciljevi Univerziteta i da se počne sa postavljanjem prioriteta i uspostavljanjem revidiranih procedura za obezbjeđivanje i unaprjeđivanje kvaliteta koje će bolje odražavati Evropske smjernice za dobru praksu.

Članovi radne grupe sada počinju sa pripremom prvog nacrtu strategije. Još pet radionica će biti

Nacionalni okvir kvalifikacija i obezbjeđivanje kvaliteta u obrazovanju

Novine objavljuje 'Nacionalni okvir kvalifikacija i obezbjeđivanje kvaliteta u obrazovanju' — projekat finansiran sredstvima Evropske unije iz Fonda za pretprijetnu pomoć za Crnu Goru

održano u septembru, da se napravi pregled ishoda koji će se javiti i objediniti različite elemente strategije. Zatim će uslijediti period širih konsultacija sa osobljem fakulteta i centralnim službama i pripremiće se naredni nacrt. Očekuje se da će strategija biti objavljena u januaru 2011. godine. Ovaj rad upotpunjuje aktivnosti koje inače podržava organizacija WUS Austria, koja takođe pruža pomoć razvijanju univerzitetskog sistema i procedura za obezbjeđivanje kvaliteta.

Seminar Radne grupe za izradu strategije za osiguranje kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore, Milocer – Februar 2010

Podsticanje umrežavanja među onima koji su uključeni u sektor visokog obrazovanja u Crnoj Gori

Broj licenciranih organizacija za visoko obrazovanje u Crnoj Gori sve više raste. Shodno tome, raste i broj osoba koje uče za kvalifikacije koje se stiču kroz visoko obrazovanje. Projekat je pokrenuo osnivanje mreže za osobe koje imaju odgovornosti u pogledu visokog obrazovanja na svim fakultetima i univerzitetima u Crnoj Gori. Glavna svrha ove mreže jeste da se pomogne u razmjeni dobrih praksi i u podizanju standarda.

Konferencija na nacionalnom nivou o standardima i smjernicama za obezbjeđivanje kvaliteta u evropskoj oblasti visokog obrazovanja za članove mreže je održana 21. juna 2010. godine. Pomoćnik ministra za visoko obrazovanje (naučna istraživanja i inovacije)

je održao uvodni govor u kojem je naglasio značaj aktivnosti za obezbjeđivanje kvaliteta za trenutno unaprjeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja u Crnoj Gori. Ekspert konsultant projekta za obezbjeđivanje kvaliteta je pružio pregled standarda i smjernica za obezbjeđivanje kvaliteta u evropskoj oblasti visokog obrazovanja, a tokom popodneva, učesnici su imali mogućnosti da mapiraju trenutnu praksu za obezbjeđivanje kvaliteta u njihovim institucijama, u skladu sa pomenutim smjernicama.

Napravljen je *online* forum za razmjenu materijala, smjernica i mišljenja i već je postavljen niz dokumenata o obezbjeđivanju kvaliteta; na taj način se članovima mreže pruža pristup evropskoj dokumentaciji. Presentacije koje su se koristile tokom rada na projektu u pogledu obezbjeđivanja kvaliteta u toku proteklih mjeseci su takođe uključene zajedno sa odjeljkom za pitanja koja se često postavljaju. U narednim mjesecima dodaće se i materijali o visokom obrazovanju koji će biti pripremljeni u skladu sa potrebama Crne Gore.

Isplaniran je raznolik program aktivnosti i usluga. On podrazumjeva niz seminara koje će voditi međunarodno priznati stručnjaci iz oblasti visokog obrazovanja, o temama kao što su:

- Kriterijumi za efikasne sisteme obezbjeđivanja kvaliteta;
- Programi u visokom obrazovanju za osmišljavanje i odobravanje kvalifikacija;
- Upotreba ishoda učenja;
- Programske politike univerziteta/fakulteta o provjeri studenata;
- Aranžmani za revidiranje programa
- Grupa smjernica koja obuhvata gorepomenute teme i uključuje primjere dobre prakse se trenutno priprema.

Nacionalni okvir kvalifikacija i obezbjeđivanje kvaliteta u obrazovanju

Novine objavljuje 'Nacionalni okvir kvalifikacija i obezbjeđivanje kvaliteta u obrazovanju' — projekat finansiran sredstvima Evropske unije iz Fonda za prepristupnu pomoć za Crnu Goru

Naredna dešavanja (okvirni datumi)

3. septembar	Sastanak podgrupe za izradu Strategije za obezbjeđivanje kvaliteta Univerziteta Crne Gore – dio o procedurama za obezbjeđivanje kvaliteta
10. septembar	Sastanak podgrupe za izradu Strategije za obezbjeđivanje kvaliteta – dio o monitoringu kvaliteta i povratnim informacijama
13. septembar	Radionica o CKO-u za Zavod za školstvo
15. septembar	Početni sastanak i podizanje svijesti za sektorske komisije za kvalifikacije u turizmu, građevinarstvu i poljoprivredi
17. septembra	Sastanak podgrupe za izradu Strategije za obezbjeđivanje kvaliteta – dio o razvoju kapaciteta za kvalitet
20. septembar	Druga radionica o CKO-u za Zavod za školstvo - okvirno
21. septembar	Sastanak radne grupe za NOK
24. septembar	Radionica o CKO-u za Ispitni centar
24. septembar	Sastanak radne grupe za obezbjeđivanje kvaliteta kako bi se revidirao prvi nacrt strategije
27. septembar	Treća radionica o CKO-u za Zavod za školstvo- okvirni datum
28. septembar	Drugi sastanak sektorske komisije za građevinarstvo i arhitekturu
29. septembar	Drugi sastanak sektorske komisije za turizam i ugostiteljstvo
30. septembar	Drugi sastanak sektorske komisije za poljoprivredu i veterinu
6. oktobar	Konferencija o obezbjeđivanju kvaliteta za predstavnike studenata
12. oktobar	Cjelodnevni sastanak za predstavnike Odjeljenja za visoko obrazovanje u Ministarstvu prosvjete i nauke i za članove Savjeta za visoko obrazovanje
19. oktobar	Okvirni datum – Konferencija o CKO -u za poslodavce
27. oktobar	Treći sastanak sektorske komisije za kvalifikacije u turizmu i ugostiteljstvu
28. oktobar	Treći sastanak sektorske komisije za kvalifikacije u građevinarstvu i arhitekturi

IPA Projekat 'Nacionalni okvir kvalifikacija i obezbjeđivanje kvaliteta u obrazovanju' Podgorica, Crna Gora

Ministarstvo prosvjete i nauke, Vaka Đurovica bb, 2. sprat, kancelarija br. 17; Tel/Fax +382.20.410.170
Rektorat Univerziteta Crne Gore, Cetinjska 2; Tel/Fax +382.20.414.251
Moskovska 7, ulaz IV, stan br. 35; Tel/Fax +382.20.234.297

Vođa projekta: Janet Swainger (janet.swainger@montqual.eu); **Ključni ekspertski tim:** Tom Kelly (tom.kelly@montqual.eu), Patricia Georgieva (patricia.georgieva@montqual.eu), Zoran Nikolovski (zoran.nikolovski@montqual.eu); **Ekspert za obrazovanje:** Slavica Raičević (slavica.raicevic@montqual.eu); **Šef kancelarije:** Irena Laković (office.manager@montqual.eu)

Ovaj projekat je finansiran iz fondova Evropske unije

WYG International a part of the WYG group
creative minds safe hands

Projekat sprovodi WYG International.

Stavovi izraženi u ovoj publikaciji ne odražavaju stavove Evropske unije